

de Guíxols), Xucu-pa, o Kitsch (Banyoles) que també han estat seleccionats per enregistrar un vídeo per TV3. La llista continua amb *Los Colonos* (Palamós), Parriana (Garrotxa), Jaque al Rey (Breda), AG (Sant Pau de Segúries), Triclinium (Salt), Tonterías Aparte (Girona), Barri Baix (Santa Eugènia), Isis (Banyoles), Gòthic i SA (la Jonquera), Miok's (Casavells), Mamí Oplins Band (Girona) o Faristol (la Bisbal).

Curiosament, la majoria dels grups porten noms en castellà, o han adaptat anglicismes o noms ratllant la mitologia. Algunes de les denominacions són clarament reivindicatives —Apátridas, Jaque al Rey—. Molts dels components d'aquests conjunts provenen de formacions marginals que han anat polint les

seves creacions, i en general interpreten temes de collita pròpia. Cantar en català o en castellà o fer males imitacions de l'anglès tampoc els preocupa gaire, però ràpidament han connectat amb un públic que s'identifica en veure els *collegues* dalt l'escenari. La majoria d'aquests músics no tenen formació acadèmica, però n'hi ha que porten un grapat d'anys tocant i això és perfectament palpable en alguns dels treballs. Cada vegada són més els pobles que organitzen nits de rock o que lloguen alguns d'aquests grups per les festes majors. El pop-rock gironí ja està llançat, ara el problema és que s'ho acabin d'agafar seriosament.

JOAN VENTURA

Ser o no ser funcionaris del regne

Recentment, en el Mercat de les Flors de Barcelona, uns actors francesos van oferir la visió de Patrick Chereau sobre el *Hamlet* de Shakespeare. Durant la representació —en un joc de teatre dins del teatre— uns còmics que posteriorment interpreten la «pantomima» que desemmascara l'oncle d'Hamlet, arriben a l'escenari vestits amb roba actual i amb un aire despidadament «pirandellià». La proposta de Chereau, des del meu punt de vista, és una metàfora de la condició de l'actor i, extensivament, del fet teatral. Unes persones es desvesteixen i es posen uns altres vestits, per tal de despullar-se de la seva pròpia personalitat i assumir-ne una altra. Els còmics d'Hamlet desemmascaren el rei nouvingut —que es reconeix en la figura assassina i usurpadora de la pantomima—, en la mesura que qualsevol autor —a través de la màscara de l'actor— voldria desemmascarar les febleses, les mesquineses o la grandesa amagada de cadascun dels espectadors. El dubitatiu Hamlet és qui dirigeix l'obra desemmascaradora, de tal manera que resta suggerit que la ficció teatral pot revelar una veritat oculta, un secret esfereïdor. És el moment en què el teatre deixa de ser una bufonada al servei del rei i, sense renunciar a la fecunditat del dubte, es decideix a tocar el nas dels poderosos.

Albert Boadella ha declarat en més

Escena de «Communication News» del grup l'Anagrama.

d'una ocasió que ell prefereix ser el «bufó» del rei abans que un funcionari del regne. Ho prefereix, mentre que no renuncia a definir-se com un hereu dels còmics maleïts i menyspreats pel poder. Boadella també afirma, sense cap mena d'escrúpols, que la literatura no té res a veure amb el teatre. Sintontitzant amb una actitud comuna entre els que menyspreen el teatre de text, Boadella es presenta com un innovador i hi afegeix, per tal de contestar els que l'acusen d'insistir en unes mateixes fórmules, que

Shakespeare sempre es repetia. El que no deu contemplar Boadella és que qualsevol text de Shakespeare ofereix la possibilitat de reinterpretar-lo constantment i que ha permès, a directors com Chereau i Strehler, realitzar un teatre modern, arriscat, novedós i personal.

Definida la seva opció teatral, el bufó del rei va decidir, recentment, constituir el Teatre Nacional de Catalunya. Per tal de desmarcar-se de la política cultural de l'administració i manifestar la seva voluntat de crear un teatre al marge de l'aixopluc institucional, Boadella no dubta en assumir un discurs de ressonàncies «convergens» i refereix la iniciativa privada com única forma de creació lliure. Com a mínim, resulta curiós. D'altra banda, poc abans del «cop d'estat de Boadella», nou grups professionals de teatre de les comarques gironines es reuneixen en el col·lectiu ACME —Plataforma de treballadors de l'espectacle— i critiquen durament l'administració —sigui l'Ajuntament, la Diputació o la Generalitat— pel seu descuit pel que fa al teatre i, extensivament, pel seu menyspreu en relació amb la cultura. No els falta raó, perquè se sol notar que bona part de les propostes culturals de les diverses

administracions tendeixen a l'auto-promoció o es revelen com operacions de prestigi. El que passa, però, és que no es limiten a criticar la política cultural de les institucions. Demanen que canviï i sol·liciten el seu ajut. Hom podria pensar que, una vegada han remarcat el seu tarannà crític, accepten que la seva única sortida és convertir-se en funcionaris del regne. Perquè és dubtós que l'administració s'ajusti a les seves propostes i no demani una torna. El poder mai dóna suport en va.

Sense els recursos d'una companyia com la que dirigeix Albert Boadella i d'altres que es poden permetre «fer botifarra» a l'administració, els grups gironins es mouen en la paradoxa. Entre la crítica a les institucions i una certa dependència d'aquestes per poder sobreviure en unes condicions materialment dignes. A vegades s'hi resisteixen i es manifesten agosarats «en voler incidir i actuar decididament en el teixit social», quan possiblement han oblidat que la seva raó d'ésser com a còmics potser està en filtrar-se en les escletxes del regne i canviar-se de vestit per a què un «Hamlet» posi el dit en la llaga de cadascun. En la humilitat es pot recuperar la força i el sentit.

IMMA MERINO

Pere Coromines o la passió de viure

Fa cinquanta anys moria a Buenos Aires, exiliat, Pere Coromines i Montanya polític i escriptor polifacètic, que va viure estretament lligat als esdeveniments més representatius de la Catalunya del seu temps.

El jove Coromines, estudiant de dret, pertany al corrent anarquitzant del Modernisme finisecular que es planteja vivament la contradicció entre el medi burgès d'on procedeix i l'ideal obrerista que l'empeny. D'aquí l'intens activisme cultural que Coromines dugué a terme, amb interminables conferències al Centre de Carreters, on s'estudiaven i es debatien tots els ets i uts del pensament social més avançat, a vegades fins a la matinada. Són els anys de la seva participació en l'Agrupació Foc Nou, que inaugura les seves activitats amb la representació de *Espectres*, d'Ibsen, traduïda per Fabra. És el temps de la

seva vinculació a *Ciencia Social*, revista de tendència anarquista, en la qual col·labora activament Miguel de Unamuno.

El 1896 es produí un fet que sotragà Barcelona i, molt directament, la personalitat de Pere Coromines: una bomba sembrà la mort al pas de la processó de corpus. La repressió fou contundent. Molts sospitosos d'activisme anarquista varen ser detinguts. D'altres, per haver escrit i divulgat idees afins, van patir la mateixa sort. Pere Coromines va ser detingut i inculpat al famós Procés de Montjuïc. Tanmateix, malgrat haver-li estat demanada la pena de mort, la condemna va ser de vuit anys de presó. Amb tot, deu mesos després li era commutada per l'exili a Hendaia, on partí acompanyat per la seva mare. Indultat per Sagasta, torna i s'estableix